

Se aprobă,
PREȘEDINTE SENAT,
Prof. univ. dr. Gerard JIȚĂREANU

CODUL DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE UNIVERSITARĂ

Preambul

Principiile de morală și etică întrunite în prezentul Cod sunt destinate reglementării relațiilor dintre membrii comunității academice: cadre didactice, studenți, conducătorii universității și ai facultăților, cercetători, personalul didactic și de cercetare auxiliar. Totodată, Codul precizează natura și tipul relațiilor membrilor comunității academice cu instituțiile și persoanele din afara sa.

Codul de etică funcționează ca un contract moral între membrii comunității universitare și comunitatea universitară ca întreg. Codul nu se substituie legilor și altor regulamente interne și nici nu poate contraveni acestora.

Codul de etică și deontologie completează Carta Universității, respectă prevederile sale și are statut obligatoriu pentru toți membrii comunității academice.

Codul de etică și aplicarea sa nu exclud și nu înlocuiesc drepturile și obligațiile legale care revin membrilor universității.

CAPITOLUL I - DISPOZIȚII GENERALE

Art. 1. Codul de **etică și deontologie universitară** cuprinde ansamblul de idealuri, principii și reguli ce reprezintă valorile fundamentale în baza cărora se desfășoară activitatea din USAMV Iași.

Art. 2. Codul de **etică și deontologie universitară** al universității are drept principal scop:

- a) apărarea dreptului fundamental la educație de calitate;
- b) respectarea obligațiilor profesionale ale membrilor comunității academice;
- c) apărarea demnității și a prestigiului USAMV Iași;
- d) asigurarea responsabilității morale a cadrelor didactice, a personalului nedidactic, studenților și tuturor categoriilor de cetățeni care se află în relații directe și indirecte cu

universitatea și, totodată, să contribuie la creșterea calității serviciilor educaționale și de cercetare oferite publicului.

Art. 3. (1) În activitatea de învățământ și cercetare USAMV Iași furnizează servicii specializate studenților și societății, fără nici un fel de discriminare.

(2) Relațiile dintre membrii comunității universitare și beneficiarii serviciilor acordate trebuie să aibă la bază încrederea în competența și experiența profesională a cadrelor didactice universitare și a personalului administrativ.

(3) Această încredere obligă membrii comunității academice ca, de-a lungul întregii lor cariere, să asigure și să mențină la cel mai înalt nivel performanțele și conduita lor profesională și personală, să-și actualizeze permanent cunoștințele profesionale din sfera lor de activitate.

Art. 4. Principiile fundamentale în baza cărora se desfășoară activitatea universitară sunt următoarele: libertatea academică; autonomia personală; dreptatea, echitatea și onestitatea intelectuală; profesionalismul și meritul; transparența; calitatea; colaborarea profesională; respectul și toleranța; bunăvoința și grija; dreptul la confidențialitate; nediscriminarea și egalitatea de șanse.

Art. 5. În situațiile în care în rezolvarea unei probleme alegerea soluției nu este prevăzută în normele legale, membrii comunității academice trebuie să ia o decizie concordantă cu etica universitară și să-și asume responsabilitatea.

Art. 6. USAMV Iași garantează menținerea standardelor profesionale la cel mai înalt nivel posibil, în scopul asigurării dreptului la educație de calitate, prin supravegherea respectării de către membrii comunității academice a îndatoririlor profesionale și a eticii universitare, precum și prin apărarea prestigiului, onoarei și demnității profesionale.

CAPITOLUL II - PRINCIPII DE ETICĂ UNIVERSITARĂ

A. Libertatea academică

Art. 7. Libertatea academică presupune dreptul fiecărui membru al comunității academice de a-și exprima deschis opiniile științifice și profesionale, în cadrul cursurilor, seminariilor, conferințelor, dezbaterilor, dar și al lucrărilor elaborate și susținute sau publicate.

Art. 8. (1) Membrii comunității universitare trebuie să evite lezarea libertății celorlalți, să manifeste respect mutual, imparțialitate și colaborare în mediul lor de activitate, să dea dovadă de integritate, onestitate și responsabilitate în toate acțiunile lor.

(2) Este încurajată abordarea critică, parteneriatul intelectual și cooperarea, indiferent de opiniile politice sau de credințele religioase.

Art. 9. (1) Libertatea academică nu poate fi îngrădită decât în condițiile legii.

(2) Se interzice manipularea, îndoctrinarea, educarea dogmatică în interiorul spațiului universitar și, prin aceasta, încălcarea dreptului studenților, al cadrelor didactice sau al cercetătorilor la libertatea de gândire și la formarea științifică.

Art. 10. Contravin principiilor Codului etic al universității:

- a) orice discriminare bazată pe sex, religie, origine, naționalitate, rasă etc.;
- b) propaganda cu caracter politic desfășurată în interiorul sau în legătură cu acțiuni ale universității;
- c) prozelitismul religios;
- d) promovarea unor doctrine sau idei cu caracter rasist, xenofob, naționalist, fascist, comunist;
- e) defăimarea universității de către membrii comunității academice;
- f) atacurile personale sau afirmațiile defăimătoare la adresa membrilor comunității academice.
- g) încercările de rezolvare prin mass media a conflictelor sau nemulțumirilor personale, înainte de demersurile de rezolvare a lor în cadrul comunității academice.

B. Autonomia personală

Art. 11. (1) USAMV Iași asigură exercitarea dreptului de a concepe, modifica, extinde sau perfecționa programele de studiu și de cercetare.

(2) Fiecărui membru al comunității universitare i se garantează dreptul de a lua și aplica decizii în privința propriei cariere academice și profesionale.

Art. 12. Fiecare membru al comunității academice este liber să-și exprime ideile și părerile în orice domeniu, să contribuie la progresul social sau să participe la acțiunile politice ale colectivității, în calitate de persoană privată.

Art. 13. Universitatea cultivă un mediu propice pentru dezbateri, competență și competitivitate.

Art. 14. Fiecare membru al comunității academice își asumă, la nivelul său, răspunderea pentru calitatea procesului educațional, asigurându-se că întregul conținut al materialului predat este actualizat, reprezentativ și adecvat nivelului la care se situează disciplina în planul de învățământ.

Art. 15. Constituie încălcări ale libertății individuale atacurile la persoană, jignirile sau brutalitățile de orice fel, încălcarea libertății personale a altui membru al comunității, nerespectarea confidențialității legate de probleme de viață socială sau privată.

C. Dreptatea, echitatea și onestitatea intelectuală

C.I. Activitatea didactică

Art. 16. (1) Integritatea relației cadru didactic – student este fundamentul misiunii educaționale a USAMV Iași.

(2) Cadrele didactice demonstrează respectul pentru studenți ca indivizi și aderă la propriile roluri de formatori intelectuali și consilieri, prin cultivarea unui comportament academic, asigurând evaluarea corectă a studenților, în raport cu adevăratele merite ale acestora.

(3) Membrii corpului academic trebuie să evite orice exploatare, hărțuire sau discriminare a studenților și trebuie să protejeze libertatea academică a acestora.

Art. 17. Membrii comunității universitare trebuie să promoveze egalitatea de șanse privind accesul la studii și la programele de studiu, la angajare și promovare, să contribuie la eliminarea conflictelor de interese, prin prevenirea și combaterea oricărei forme de corupție, favoritism și nepotism, precum și a persecuției de orice fel.

Art. 18. Comportamentul studenților în cadrul procesului de învățământ, ca și în afara acestuia, trebuie să fie decent, politicos și respectuos, față de colegi, cadre didactice, personalul didactic auxiliar și nedidactic.

Art. 19. Constituie încălcări ale Codului etic orice acțiune sau faptă a studenților care aduce prejudicii imaginii și prestigiului universității și ale corpului său profesoral.

Art. 20. În sfera relațiilor cadru didactic – student constituie încălcări ale obligației de integritate următoarele fapte:

a) condiționarea sau influențarea evaluării studentului prin orice alte mijloace sau criterii decât cele profesionale, prevăzute de regulamente;

b) comportamentul inadecvat, hărțuirea pe motive politice, de rasă, religie, sex, orientare sexuală, origine națională, statut marital, handicap și/sau condiție medicală, vârstă, cetățenie sau alte motive arbitrare sau personale;

c) abuzul de putere sau autoritate al cadrului didactic pentru a influența raționamentele sau conștiința unui student din motive arbitrare sau personale;

d) existența unei relații extraprofesionale, de orice tip, care periclitează integritatea procesului educațional.

Art. 21. Integritatea academică a studenților presupune evitarea oricăror fapte sau acțiuni care ar prejudicia evaluarea corectă și riguroasă a cunoștințelor (fraudarea sau încercarea de fraudare de orice tip a examenelor) sau ar împiedica buna desfășurare a procesului de învățământ, prin deteriorarea,

distrugerea deliberată, înlocuirea materialelor didactice sau a cărților și revistelor de specialitate sau a informațiilor din calculator.

Art. 22. (1) Conflictul de interese apare atunci când interesele personale, directe sau indirecte, ale unui membru al comunității academice intră în conflict cu obligațiile care decurg din statutul său ori sunt de natură să afecteze independența și imparțialitatea necesară îndeplinirii acestor obligații.

(2) Persoanele care se află în relație de soți, afini și rude până la gradul III, inclusiv, nu pot ocupa concomitent funcții astfel încât unul sau una să se afle față de celălalt sau cealaltă într-o poziție de conducere, control, autoritate sau evaluare instituțională la orice nivel în aceeași universitate și nu pot fi numiți în comisii de doctorat, comisii de evaluare sau comisii de concurs ale căror decizii afectează soții, rudele sau afinii până la gradul III inclusiv.

Art. 23. Conflictul de interese poate exista atât în relațiile cu studenții (examene, premii, burse de orice fel), cât și în relație cu alți membri ai comunității academice: comisii de promovare, activitate de cercetare (doctorat, granturi etc.), premii, burse, angajări, mobilități naționale sau internaționale.

Art. 24. În orice situație de conflict de interese, persoana în cauză are obligația de a aduce aceasta la cunoștința conducerii structurii universitare implicate și de a se abține de la implicarea în luarea oricărei decizii în care ar avea sau ar putea crea aparența conflictului de interese.

Art. 25. Se consideră forme grave de corupție:

- a) traficarea examenelor de orice fel (admitere, examene de discipline, de finalizare studii, doctorat etc.);
- b) vânzarea, cumpărarea sau substituirea de lucrări scrise, proiecte etc.;
- c) solicitarea de către membrii personalului universitar de bani sau bunuri, mituirea sau tentativa de mituire, precum și cointeresarea sub orice alte forme;
- d) solicitarea unor servicii personale, de orice tip, de la persoane care sunt sau urmează să fie în proces de evaluare, angajare sau promovare, precum și oferirea unor astfel de servicii în schimbul bunăvoinței.

Art. 26. (1) Sunt interzise: dezinformarea, calomnierea, denigrarea publică a programelor și persoanelor din universitate de către membrii propriei comunități academice.

(2) Sunt descurajate și considerate indezirabile comportamentele care denotă invidie, cinism, vanitate, lipsa de amabilitate, dezinteres, indiferența sistematică față de cererile studenților, ale cadrelor didactice și ale personalului administrativ sau auxiliar, nepăsarea, în cazuri în care aceasta afectează major desfășurarea procesului de învățământ, de cercetare etc.

C.II. Activitatea de cercetare științifică

Art. 27. (1) USAMV Iași promovează cercetarea științifică de calitate și onestă, cu respectarea tuturor normelor naționale și internaționale, care asigură recunoașterea meritelor, prioritatea și probitatea oricărei cercetări.

(2) Universitatea încurajează și sprijină activitatea de publicare și popularizare a rezultatelor valoroase obținute în cercetarea științifică.

Art. 28. (1) Prin structurile sale cu rol în evaluarea și supravegherea eticii în cadrul proiectelor de cercetare, USAMV Iași este responsabilă de dimensiunile etice ale activităților de orice fel și ale cercetărilor efectuate în cadrul său.

(2) USAMV Iași asigură respectarea normelor speciale de etică în activitatea de cercetare efectuată prin experimente desfășurate pe animale.

(3) Cercetările întreprinse respectă principiul bunăstării colective și individuale, ținând însă cont de eventualele repercusiuni asupra mediului, indivizilor și societății.

Art. 29. (1) USAMV Iași apără dreptul de proprietate intelectuală.

(2) Toți cei care au participat la diferite stadii ale cercetării, ale cărei rezultate devin publice, trebuie menționați, în spiritul onestității profesionale, al recunoașterii și al recunoștinței. Universitatea trebuie să asigure tuturor cercetătorilor, inclusiv studenților implicați în activitatea de cercetare, recunoașterea dreptului de proprietate intelectuală.

(3) Beneficiile și recompensele trebuie acordate tuturor celor care se află la originea proprietății intelectuale.

Art. 30. (1) Constituie abateri grave de la buna conduită în cercetarea științifică și activitatea universitară:

- a) plagierea rezultatelor sau publicațiilor altor autori;
- b) confecționarea de rezultate sau înlocuirea rezultatelor cu date fictive;
- c) introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțare.

(2) Constituie încălcări ale eticii cercetării științifice:

- a) fraudă în știință: acțiunea deliberată de confecționare, falsificare, plagiere sau înstrăinare ilicită a rezultatelor cercetării științifice;
- b) confecționarea de date: înregistrarea și prezentarea unor date imaginare, care nu sunt obținute prin metodele de lucru folosite în cercetare;
- c) falsificarea: măsluirea materialelor de cercetare, a echipamentelor, proceselor sau rezultatelor, omiterea unor date sau rezultate de natură a deforma rezultatele cercetării;

- d) plagiatul: însușirea ideilor, metodelor, procedurilor, tehnologiilor, rezultatelor sau textelor unei persoane, indiferent de calea prin care acestea au fost obținute, prezentându-le drept creație proprie;
- e) conflictul de interese: situația de incompatibilitate în care se află o persoană care are un interes personal, ce influențează imparțialitatea și obiectivitatea activităților sale în evaluarea, monitorizarea, realizarea și raportarea activităților de cercetare; interesul personal include orice avantaj pentru persoana în cauză, soțul/soția, rude ori afini până la gradul al patrulea inclusiv.

C. III. Activitatea administrativă

Art. 31. Integritatea în activitatea administrativă presupune desfășurarea corectă a tuturor procedurilor de selecție, alegere sau numire a personalului care asumă responsabilități de ordin administrativ și a tuturor procedurilor de lucru din activitatea administrativă (gestionarea bunurilor, achiziții, secretariat, întreținere etc.).

Art. 32. (1) Este interzisă primirea/acceptarea, cererea, darea/oferirea de bani, bunuri sau orice alte foloase ori favoruri în schimbul sprijinirii ocupării unei poziții administrative.

(2) Utilizarea unei poziții administrative în scopul obținerii de foloase de orice natură în interes personal sau pentru alții, dar în scopul obținerii de foloase personale, constituie o încălcare a obligației de integritate.

D. Profesionalismul și meritul

Art. 33. USAMV Iași asigură recunoașterea, pe bază de criterii bine definite, a meritelor personale și colective, care conduc la împlinirea menirii sale instituționale.

Art. 34. Singura ierarhizare calitativă acceptată în USAMV Iași este cea a profesionalismului și meritului.

Art. 35. Pentru cadre didactice și cercetători, profesionalismul și meritul se stabilesc după prestigiul adus instituției și specialității în care lucrează, calitatea și actualitatea cursurilor, a seminariilor și a lucrărilor practice, a activității de îndrumare a studenților, cantitatea și calitatea publicațiilor științifice, granturile de cercetare și dezvoltare individuale și instituționale câștigate, implicarea în dezvoltarea disciplinei de studiu, facultății și universității, evaluarea din partea studenților, recunoașterea națională și internațională, rezolvarea problemelor studenților.

Art. 36. Pentru studenți, profesionalismul și meritul se stabilesc în contextul unor criterii de evaluare a performanțelor la cursuri, stagii practice, seminarii și lucrări practice, la concursuri profesionale, la licențe și dizertații, implicarea în viața asociativă, acțiuni civice și de voluntariat.

Art. 37. Pentru personalul auxiliar și personalul administrativ, profesionalismul și meritul se stabilesc în funcție de gradul, complexitatea, calitatea și modul de îndeplinire a atribuțiilor de serviciu stabilite în fișa postului, loialitatea față de instituție.

Art. 38. Pentru membrii structurilor de conducere, criteriile de profesionalism și merit se referă mai ales la managementul eficient al resurselor, dezvoltarea instituțională, crearea și menținerea standardelor profesionale și morale ridicate în instituție, aplicarea cu rigurozitate a reglementărilor legale și instituționale și a normelor etice, evaluarea din partea reprezentanților studenților, colaboratorilor etc.

Art. 39. Constituie încălcări ale Codului etic al universității următoarele:

- a) evaluarea competenței profesionale prin alte criterii decât calitatea activității didactice, performanța științifică, rezultatele profesionale, meritul etc.;
- b) împiedecarea promovării, a susținerii doctoratului, a realizării de granturi, publicații științifice de către colegi sau structuri ierarhice din universitate.

E. Transparența

Art. 40. (1) USAMV Iași respectă principiul transparenței tuturor categoriilor de informații care interesează membrii comunității universitare, potențialii candidați, absolvenții, instituțiile cu care colaborează și publicul larg, asigurând o informare consistentă și corectă. Prin aceasta este facilitată egalitatea de șanse în competiție și asigurarea accesului echitabil la resursele universității.

(2) Este interzisă ascunderea, falsificarea sau denaturarea informațiilor la care au dreptul membrii comunității academice și publicul larg.

Art. 41. Criteriile de selecție pentru ocuparea posturilor didactice și administrative trebuie precizate cu rigurozitate și claritate, fiind respectate prevederile legale și fiind asigurată publicitatea acestora.

Art. 42. Studenții și ceilalți beneficiari ai procesului formativ și științific au dreptul la informații clare despre criteriile de evaluare la examene, colocvii, chiar de la începutul procesului didactic, precum și la explicații privind calificativele obținute.

Art. 43. Toți membrii comunității academice au datoria și obligația morală de a aduce la cunoștința conducerii universității sau a comisiei de etică universitară orice caz, act sau fenomen de încălcare a normelor morale și etice cuprinse în prezentul Cod, aceasta constituind o acțiune benefică, de instaurare a unui climat de încredere și de stimulare în activitate, un mod sigur de creștere a prestigiului întregii comunități academice.

F. Calitatea serviciilor

Art. 44. În activitatea de învățământ, cadrele didactice trebuie să furnizeze servicii de educație specifice domeniului lor de activitate la un nivel înalt de calitate, în conformitate cu legea, standardele și regulamentele universității.

Art. 45. În activitatea de cercetare științifică trebuie respectate regulile de bună practică specifice domeniului, legislația privind organismele modificate genetic, legislația privind protecția animalelor supuse experimentelor științifice și legislația privind protecția mediului.

Art. 46. În activitatea administrativă și de management trebuie respectate regulile de asigurare a calității pe care universitatea și le-a asumat prin aderarea la sistemul de certificare ISO 9001.

G. Colaborarea profesională

Art. 47. (1) Membrii comunității universitare trebuie să colaboreze pentru buna desfășurare a activității profesionale, în interesul furnizării de servicii de calitate studentului și publicului interesat, precum și în interesul dezvoltării universității și învățământului universitar.

(2) Colaborarea se realizează pe baza principiului colegialității, în cadrul relațiilor profesionale ce se stabilesc în universitate, în cadrul îndeplinirii activităților desfășurate conform profesiei, funcției didactice, postului și funcției de conducere.

H. Respectul și toleranța

Art. 48. (1) Universitatea trebuie să fie un mediu academic adecvat studiului și cercetării, deschis în egală măsură tuturor membrilor comunității universitare. Mediul academic cultivă valorile raționalității și schimbului de argumente, ale autonomiei și responsabilității individuale. Păstrarea unui mediu academic adecvat presupune respect reciproc, toleranță și cooperare între toți membri comunității academice, precum și între aceștia și colaboratorii lor externi. Respectul față de ceilalți se demonstrează prin aceea că disensiunile trebuie să se rezolve prin argumente raționale și nu prin utilizarea unor tipuri de limbaj (etichetări nereverențioase, stil și ton) sau acțiuni care reprezintă atacuri la persoană.

(2) În cadrul Universității se promovează respectarea demnității fiecăruia într-un climat liber, în care sunt excluse umilirea, disprețul, amenințarea sau intimidarea. Universitatea aderă la valoarea toleranței față de diferențele între oameni, între opinii sau credințe.

I. Bunăvoința și grija

Art. 49. (1) Universitatea încurajează actele de bunăvoință și grijă față de membrii comunității academice și față de orice persoane sau grupuri aflate în nevoie. Bunăvoința și grija nu trebuie să submineze imparțialitatea în evaluare și nu pot să fie folosite ca pretext pentru părtiniri.

(2) Bunăvoința și grija au un rol major în formarea unui mediu propice dezvoltării personale și profesionale și în creșterea încrederii că fiecare persoană face parte nu doar dintr-o instituție, ci și dintr-o comunitate pe care se poate baza, care o sprijină și o apreciază.

(3) În același timp, Universitatea descurajează comportamentele de invidie, cinism, vanitate, lipsă de amabilitate și dezinteres.

J. Dreptul la Confidențialitate

Art. 50. Personalul didactic și administrativ are obligația să respecte confidențialitatea în problemele care țin de viața privată a studenților, să nu dea informații în legătură cu acestea decât cu autorizația decanatului sau rectoratului și numai când există motive îndreptățite. Această regulă este valabilă de asemenea în privința cererilor personale referitoare la păstrarea confidențialității în privința statusului marital, a orientării sexuale sau a disabilităților ascunse, a domiciliului, apartenenței politice, religioase etc. Membrii personalului care au acces la documente și informații trebuie să mențină caracterul confidențial și privat al unor astfel de informații și să protejeze persoanele care nu doresc ca aceste informații să devină publice. Membrii universității trebuie să mențină caracterul privat al solicitărilor de confidențialitate. Dosarele personale sunt confidențiale. Încălcarea confidențialității se sancționează.

K. Principiul nediscriminării și egalității de șanse

Art. 51. (1) Discriminarea în mediul academic reprezintă tratamentul inegal al unei persoane, tratament care urmărește sau conduce la încălcarea ori limitarea drepturilor persoanei respective pe baza genului, rasei, vârstei, disabilității, orientării sexuale, a naționalității, etniei, religiei, categoriei sociale, stării materiale sau a mediului de proveniență. În spiritul acestui cod, acțiunea afirmativă pe criterii de gen, rasă, vârstă, disabilitate, etnie, naționalitate, zonă de proveniență, stare materială mediu de proveniență este permisă și, în anumite situații, încurajată, tocmai pentru asigurarea egalității de șanse. Universitatea asigură transparența publică în privința accesului oricărei persoane vizate de astfel de politici.

(2) Discriminarea poate avea forme indirecte atunci când reguli și practici neutre în raport cu criteriile menționate de acest cod (de exemplu, gen, rasă, vârstă, disabilități, orientare sexuală,

naționalitate, etnie, religie ș.a.m.d.) defavorizează *de facto* anumite persoane în funcție de unul sau mai multe dintre aceste criterii.

(3) Discriminarea directă și cea indirectă sunt sancționate instituțional, în funcție de gravitate.

CAPITOLUL III - DISPOZIȚII FINALE

Art. 52. Membrii comunității academice răspund disciplinar pentru nerespectarea Codului de etică și deontologie și a regulamentelor universitare, precum și pentru orice fapte săvârșite în universitate sau în afara acesteia, care sunt de natură să prejudicieze onoarea și prestigiul profesiei sau ale USAMV Iași.

Art. 53. (1) Orice comportament al unui membru al comunității academice a universității, care încalcă prevederile prezentului Cod, poate face obiectul unei reclamații sau sesizări privind încălcarea eticii universitare.

(2) Analizarea și soluționarea cazurilor de sesizări și reclamații referitoare la etica universitară se realizează de către Comisia de etică universitară, în conformitate cu Regulamentul acesteia.

(3) În cazul constatării încălcării regulilor de etică universitară, Comisia de etică universitară este abilitată să ia hotărâri de aplicare a sancțiunilor stabilite de legislația în vigoare.

(4) Persoanele care au fost sancționate pentru abateri grave de la Codul de etică și deontologie universitară nu pot ocupa posturi în structurile de conducere ale universității.

Art. 54. Prezentul Cod, care face parte integrantă din Carta Universității, intră în vigoare din momentul adoptării lui prin Hotărâre a Senatului și se publică pe site-ul USAMV Iași.

Prezentul Cod de Etică și Deontologie Universitară a fost apobat în ședința Senatului USAMV Iași din 27 iulie 2011.

RECTOR,
Prof. univ. dr. Gerard JITĂREANU

